

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Nazwa i adres jednostki kontrolowanej:

Urząd Miasta i Gminy w Nowym Dworze Gdańskim¹.

Przedmiot kontroli:

Prawidłowość wykorzystania i rozliczenia dotacji otrzymanych z budżetu państwa w 2021 roku w wybranych rozdziałach i paragrafach, ze szczególnym uwzględnieniem prawidłowości wykorzystania i rozliczenia dotacji z budżetu państwa.

Okres objęty kontrolą:

2021 rok.

Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli:

kontrola planowa, w trybie zwykłym, na podstawie art. 175 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych² przeprowadzona zgodnie z zapisami ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej³.

Data rozpoczęcia i zakończenia kontroli:

od 30 grudnia 2022 roku do 9 stycznia 2023 roku⁴.

Kierownik jednostki kontrolowanej:

Pan Jacek Michalski – Burmistrz Nowego Dworu Gdańskiego.

Skład zespołu kontrolującego:

Tomasz Sadoch – inspektor wojewódzki w Oddziale Kontroli Finansowej, Wydziału Finansów i Budżetu Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.⁵

Ocena kontrolowanej działalności: Pozytywna z uchybieniami.

¹ ul. Wejhera 3, 82-100 Nowy Dwór Gdański.

² tj. Dz.U. z 2021 roku poz. 305.

³ tj. Dz.U. z 2020 roku poz. 224.

⁴ kontrolę wpisano do książki kontroli UMiG w Nowym Dworze Gdańskim w dniu 30 grudnia 2022 roku.

⁵ upoważnienie nr 73/2022 z dnia 27 grudnia 2022 roku – akta kontroli str. 2.

Informacje wstępne:

Zakres kontroli obejmował wykorzystanie i rozliczenie dotacji otrzymanych z budżetu państwa w 2021 roku przeznaczonych na zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej.

Celem kontroli była ocena działalności jednostki kontrolowanej, dokonana na podstawie ustalonego stanu faktycznego przy uwzględnieniu kryteriów kontroli tj. legalności, rzetelności i gospodarności w oparciu o dowody źródłowe stanowiące podstawę do dokonywania wydatków (decyzje przyznające zwrot podatku akcyzowego) w konfrontacji z zapisami ewidencji księgowej oraz wyciągami bankowymi.

Podstawy prawne przyznawania i rozliczania dotacji z rezerwy celowej z budżetu państwa na zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej zostały ustalone w:

- ustawie z dnia 10 marca 2006 roku o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej⁶, zwanej dalej ustawą o zwrocie podatku akcyzowego,
- rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 sierpnia 2006 roku w sprawie przekazywania gminom dotacji celowej na postępowanie w sprawie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej i jego wypłatę.

W toku kontroli stwierdzono następujące uchybienia:

- nieprzeprowadzenie postępowania wyjaśniającego, w przypadku przedstawienia do rozliczenia, faktur zakupu paliwa w miejscach znacznie oddalonych od gruntów objętych dofinansowaniem.

Powyższej oceny dokonano w oparciu o następujące ustalenia:

Wypłata zwrotu producentom rolnym podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (dział 010 – Rolnictwo i Łowiectwo, rozdział 01095 – Pozostała działalność)

⁶ tj. Dz. U. z 2019 roku poz. 2188

W Urzędzie Miasta i Gminy w Nowym Dworze Gdańskim, prowadzenie postępowań dotyczących ustalania i wypłaty zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego, należało do zadań Referatu Majątku Komunalnego – zadania te w kontrolowanym okresie wykonywał jeden pracownik, zatrudniony na umowę o pracę na czas nieokreślony.

Gmina Nowy Dwór Gdański na realizację ww. zadania otrzymała w 2021 roku dotację celową w kwocie ogółem **1.642.375,40 zł** – tj. na dokonanie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej oraz kosztów ustalania i wypłacania zwrotu podatku producentom rolnym, ponoszone przez gminę, w wysokości 2% łącznej kwoty dotacji wypłaconych w danej gminie (zgodnie z zapisami art. 8 ust. 5 ustawy o zwrocie podatku akcyzowego).

Burmistrz Nowego Dworu Gdańskiego złożył do Wojewody Pomorskiego dwa wnioski o przekazanie dotacji celowej na realizację przedmiotowego zadania:

- dla I-go okresu rozliczeniowego (wnioski o zwrot podatku złożone przez producentów rolnych w okresie od dnia 1 lutego do 28 lutego 2021 roku, za zakup oleju napędowego w okresie od 1 sierpnia 2020 roku do 31 stycznia 2021 roku) wniosek przesłano do PUW w Gdańsku w dniu 17 marca 2021 roku – wnioskowana kwota dotacji wyniosła **1.233.530,70 zł**, w tym:
 - na wypłatę zwrotu podatku akcyzowego: 1.209.343,82 zł,
 - na pokrycie kosztów obsługi zadania: 24.186,88 zł,
- dla II-go okresu rozliczeniowego (wnioski o zwrot podatku złożone przez producentów rolnych w okresie od dnia 1 do 31 sierpnia 2021 roku, za zakup oleju napędowego w okresie od 1 lutego 2021 roku do 31 lipca 2021 roku, w ramach limitu zwrotu podatku określonego na rok 2021) wniosek przesłano do PUW w Gdańsku w dniu 17 września 2021 roku – łączna wnioskowana kwota dotacji wyniosła **408.844,14 zł**, w tym:
 - na wypłatę zwrotu podatku akcyzowego: 400.828,14 zł,
 - na pokrycie kosztów obsługi zadania: 8.016,56 zł.

Wobec powyższego należy stwierdzić, iż wnioski o przekazanie dotacji celowej zostały złożone zgodnie z terminem określonym w § 2 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 sierpnia 2006 r. w sprawie przekazywania gminom dotacji celowej na postępowanie w sprawie zwrotu podatku akcyzowego

zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej i jego wypłatę, tj. w terminie do 18 marca oraz 18 września roku, którego dotyczy zwrot podatku wynikający ze złożonych przez producentów rolnych wniosków.

Środki z dotacji na postępowanie w sprawie zwrotu podatku akcyzowego wpłynęły na rachunek UMiG w Nowym Dworze Gdańskim:

- za I okres rozliczeniowy w dniu 23 kwietnia 2021 roku w kwocie 1.233.530,70 zł (wyciąg bankowy WB/1091), w dniu 28 maja 2021 roku kontrolowana jednostka dokonała zwrotu w wysokości 0,02 zł (wyciąg bankowy WB/1450) na rachunek Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku, wnioskowana kwota powinna być niższa o kwotę zwrotu, pomyłka wynikała z zaokrąglenia wnioskowanej kwoty przez program komputerowy,
- za II okres rozliczeniowy w dniu 25 października 2021 roku w kwocie 408.844,70 zł (wyciąg bankowy WB/3015).

Zgodnie ze sprawozdaniem Rb-50 o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami w roku 2021 Miasto i Gmina Nowy Dwór Gdański wykorzystwała otrzymaną dotację w wysokości **1.642.375,38 zł**, ponosząc następujące wydatki:

- w § 4430 wydatkowano kwotę **1.610.171,94 zł** – tytułem zwrotu podatku akcyzowego,
- w §§ 4010, 4110, 4120, 4210, 4300 oraz 4360 wydatkowano łącznie kwotę **32.203,44 zł** – na obsługę zadania, co mieści się w ustawowo określonej stawce 2% kosztów poniesionych w § 4430.

Na podstawie okazanej w toku czynności kontrolnych dokumentacji tj. złożonych wniosków, list wypłat, informacji z ewidencji gruntów i budynków oraz ewidencji księgowej zadania, stwierdzono wydatkowanie środków otrzymanej dotacji jak to opisano poniżej.

a. wypłata dotacji

Na realizację wypłat zwrotu podatku akcyzowego w 2021 roku Miasto i Gmina Nowy Dwór Gdański wydatkowała środki z dotacji w wysokości **1.610.171,94 zł**.

Z przedłożonego kontrolującemu zestawienia wydanych decyzji oraz listy przelewów

bankowych zwrotu podatku akcyzowego wynika, iż łączna liczba złożonych wniosków wyniosła 420.

Dane w zakresie kwoty wypłaconego zwrotu podatku akcyzowego oraz ilości złożonych wniosków, uwzględniając okresy rozliczeniowe przedstawiono w poniższej tabeli.

	I okres rozliczeniowy	II okres rozliczeniowy	SUMA
Łączna liczba złożonych wniosków	239	181	420
Kwota zrealizowanych wypłat	1.209.343,80 zł	400.828,14 zł	1.610.171,94 zł

Ustalono, iż kwoty zrealizowanych wypłat są zgodne z przedstawioną w toku kontroli analityczną ewidencją księgową konta 130.

Urząd Miasta i Gminy w Nowym Dworze Gdańskim wypłat zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej rolnikom, którzy złożyli wniosek i uzyskali pozytywną decyzję, dokonywał każdorazowo przelewem na rachunek bankowy wskazany we wniosku przez producenta rolnego, w terminach zgodnych z zapisami art. 7 ust. 1 ustawy o zwrocie podatku akcyzowego, tj. do 30 kwietnia 2021 roku dla wniosków dotyczących I-go okresu rozliczeniowego oraz do 31 października 2021 roku dla wniosków złożonych w terminie od dnia 2 do 31 sierpnia 2021 roku.

Na podstawie przedłożonego imiennego wykazu wnioskodawców⁷, którzy w 2021 roku złożyli wnioski o zwrot podatku akcyzowego, kontrolujący dokonał wyboru próby do szczegółowej analizy, celem sprawdzenia prawidłowości określenia wysokości wypłaconych kwot zwrotu.

Próbę określono zgodnie ze statystycznymi metodami doboru próby, tj. losowaniem systematycznym – do kontroli wybrano próbę w wysokości 31% wszystkich wydanych decyzji, z zastosowaniem interwału o wartości 4 z punktem początkowym losowania 1 – dla decyzji wydanych w pierwszym okresie rozliczeniowym oraz 3 – dla decyzji dotyczących drugiego okresu rozliczeniowego. Na podstawie powyższego szczegółową kontrolą objęto łącznie 119 wniosków złożonych przez producentów rolnych (31% populacji) tj. szczegółowo 60 wniosków z I-go okresu wnioskowania oraz 59 dla II- go okresu.

⁷ akta kontroli str. 37-52.

Analizie poddano prawidłowość wyliczenia wysokości rocznego limitu zwrotu części podatku akcyzowego dla poszczególnych producentów rolnych, prawidłowość wyliczenia kwoty zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego dla poszczególnych producentów rolnych, zgodności dokonanych wypłat zwrotu podatku akcyzowego z kwotami wynikającymi z decyzji oraz terminowości tych wypłat.

Badane wnioski składane były terminowo oraz zawierały wszystkie niezbędne elementy zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 10 marca 2006 roku o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego produkcji rolnej.

Kontrolujący stwierdził, że w badanej próbie załączone do wniosków faktury lub kserokopie faktur opatrzone były stosowną adnotacją o treści „przyjęto w dniu do zwrotu części podatku akcyzowego”.

W wyniku kontroli dokumentacji źródłowej – w postaci wniosków złożonych przez producentów rolnych, stwierdzono co następuje:

- decyzja nr RMK.3153.33.2021.MC z 25 lutego 20221 roku – wnioskodawca Pan A.B. we wniosku złożonym w dniu 5 lutego 2021 roku, wykazał 4 faktury wystawione w miejscowościach znacznie oddalonych od miejsca położenia użytków rolnych, w związku z czym zachodzi uzasadniona wątpliwość co do powiązania zakupu oleju napędowego z produkcją rolną, do której powinien być wykorzystany. Ustalono, iż zakupy oleju napędowego w łącznej ilości 115,88 litrów, zostały dokonane w znacznej odległości od Gminy Nowy Dwór Gdański (tj. poza województwem pomorskim – w miejscowościach położonych w województwie łódzkim, kujawsko-pomorskim, wielkopolskim)⁸;
- decyzja nr RMK.3153.97.2021.MC z 5 marca 20221 roku – wnioskodawca Pan Z.A. we wniosku złożonym w dniu 18 lutego 2021 roku, wykazał 5 faktur wystawionych w miejscowościach znacznie oddalonych od miejsca położenia użytków rolnych, w związku z czym zachodzi uzasadniona wątpliwość co do powiązania zakupu oleju napędowego z produkcją rolną, do której powinien być wykorzystany. Ustalono, iż zakupy oleju napędowego w łącznej ilości 256,05

⁸ akta kontroli str. 9-17.

litrów, zostały dokonane w znacznej odległości od Gminy Nowy Dwór Gdański (tj. poza województwem pomorskim – w miejscowościach położonych w województwie łódzkim i zachodnio-pomorskim)⁹;

- decyzja nr RMK.3153.249.2021.MC z 18 sierpnia 2021 roku – wnioskodawca Pan A.B. we wniosku złożonym w dniu 5 sierpnia 2021 roku, wykazał 6 faktur wystawionych w miejscowościach znacznie oddalonych od miejsca położenia użytków rolnych, w związku z czym zachodzi uzasadniona wątpliwość co do powiązania zakupu oleju napędowego z produkcją rolną, do której powinien być wykorzystany. Ustalono, iż zakupy oleju napędowego w łącznej ilości 200,47 litrów, zostały dokonane w znacznej odległości od Gminy Nowy Dwór Gdański (tj. poza województwem pomorskim – w miejscowościach położonych w województwie świętokrzyskim i kujawsko-pomorskim)¹⁰.

Ustawa o zwrocie podatku akcyzowego w art. 5 ust. 1 wskazuje na właściwość miejscową danego wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, odpowiedniego do wydania decyzji w zakresie zwrotu podatku akcyzowego, ze względu na położenie gruntów będących w posiadaniu lub współposiadaniu producenta rolnego. Zatem ustawa wiąże zwrot części podatku akcyzowego zawartego w oleju napędowym bezpośrednio z danym gruntem, użytkowem rolnym oraz z przedstawieniem faktur, stwierdzających zakup oleju napędowego, który został wykorzystany do produkcji rolnej na tym gruncie (za produkcję rolną należy przede wszystkim uznać produkcję roślinną i zwierzęcą).

W powyższej sytuacji powstała uzasadniona wątpliwość, czy zakupiony olej napędowy mógł być wykorzystywany do produkcji rolnej na gruntach położonych w Gminie Nowy Dwór Gdański, stąd też **Burmistrz Nowego Dworu Gdańskiego przed wydaniem decyzji o zwrocie części podatku akcyzowego, powinien przeprowadzić postępowanie wyjaśniające na podstawie art. 50 § 1. ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego, w związku z art. 2. Ustawy z dnia 10 marca 2006 roku zwrocie podatku akcyzowego.**

⁹ akta kontroli str. 18-26.

¹⁰ akta kontroli str. 27-36.

Poza ww. przypadkami nie stwierdzono nieprawidłowości/uchybień w zakresie wypłaty zwrotu producentom rolnym podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej. W zakresie objętej kontrolą próby nie stwierdzono przypadków wypłaty zwrotu podatku akcyzowego w kwocie przewyższającej ustalony w decyzji limit.

b. koszty obsługi zadania

Na podstawie przedstawionej w toku kontroli ewidencji księgowej stwierdzono, że wydatki poniesione przez Miasto i Gminę Nowy Dwór Gdański w ramach ustalania i wypłacania zwrotu podatku producentom rolnym (koszty obsługi zadania) w rozdziale 01095 wyniosły **32.203,44 zł**.

Struktura wydatków poniesionych w ramach obsługi zadania przedstawiała się następująco:

- § 4010 – wynagrodzenia osobowe pracowników – kwota 22.256,69 zł,
- § 4110 – składki na ubezpieczenia społeczne – kwota 4.513,14 zł,
- § 4120 – składki na Fundusz Pracy – kwota 646,61 zł,
- § 4210 – zakup materiałów i wyposażenia – kwota 1.100,00 zł,
- § 4300 – zakup usług pozostałych – kwota 3.587,00 zł,
- § 4360 – opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych – 100,00 zł.

Jednostka w ramach kosztów obsługi zadania wykazała m.in. poniesienie wydatków w paragrafach 4010, 4110 oraz 4120, które dotyczyły sfinansowania części wynagrodzenia jednego pracownika Urzędu zajmującego się realizacją zadania w zakresie zwrotu podatku akcyzowego producentom rolnym.

Poza wydatkami opisanymi powyżej, kontrolowana jednostka wydatkowała środki w § 4300 na pokrycie wydatków związanych z wysyłką korespondencji (kwota 3.587,00 zł). Ponadto w § 4360 na pokrycie części wydatków związanych z opłatą za rozmowy telefoniczne pracownika realizującego zadania w zakresie zwrotu podatku akcyzowego producentom rolnym (kwota 100,00 zł). Kwotę 1.100,00 zł wydatkowano w § 4210 z przeznaczeniem na zakup materiałów biurowych m.in. papieru ksero, tonera, skoroszytów, kopert, długopisów, taśmy klejącej, teczek, spinaczy, zszywek, przekładek kartonowych, obwolūt, notesów samoprzylepnych oraz dziurkacza.

c. pozostałe ustalenia w zakresie realizacji zadania

Burmistrz Nowego Dworu Gdańskiego w dniu 30 grudnia 2021 roku przekazał do Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku:

- Roczne sprawozdanie rzeczowo-finansowe z realizacji wypłat producentom rolnym zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej,
- Roczne rozliczenie dotacji celowej z realizacji wypłat producentom rolnym zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej.

Przekazanie ww. dokumentów nastąpiło w terminach zgodnych z przepisami Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 sierpnia 2006 roku w sprawie przekazywania gminom dotacji celowej na postępowanie w sprawie zwrotu podatku akcyzowego (...) a dane wykazane w ww. dokumentach były zgodne ze stanem faktycznym.

ZALECENIA I WNIOSKI

Mając na uwadze powyższą ocenę i uwagi, wnoszę o przeprowadzanie postępowań wyjaśniających w przypadku przedstawienia przez producentów rolnych w rozliczeniu faktur dotyczących zakupu paliwa w miejscach znacznie oddalonych od gruntów rolnych objętych dofinansowaniem.

Jednocześnie proszę poinformować Wojewodę Pomorskiego, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o sposobie wykorzystania ww. uwag i wniosków oraz wykonaniu zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Wojewoda Pomorski

Dariusz Drelich